

Rudná

Chceme udržet město jako ostrov v zahradách, říká starosta

Jaká specifika má sídlo v bezprostřední blízkosti hlavního města? Se starostou Lubomírem Kocmanem a zastupitelem Tomášem Panenkou jsme o nich hovořili na radnici města Rudná.

Jiří Chum

Město Rudná vzniklo spojením obcí Dušníky a Hořelice. Hořelice je přibližně o dvě stě let starší, zmiňuje se o ní zakládající listina (1052) vydaná knížetem Břetislavem pro kostel ve Staré

Boleslavi. Obce byly povýšeny na městyse už v roce 1936, v červnu 1950 se spojily v městys Hořelice-Dušníky. Hledal se pak sjednocující název. Město o vlasek uniklo různým křečovitým návrhům a nestalo se například Hoředusem, dokonce ani Fučíkovem. Zvítězil zdravý

rozum, v tomto případě školních dětí. Přisoudily svému sídlu v soutěži název Rudná a zastupitelé název respektovali. V minulosti totiž nejvíce pracovních příležitostí nabízely obyvatelům okolní rudné doly. Přesně o půl století později získala Rudná statut města. Nalezneme ji pět kilometrů od hranice katastrálního území hlavního města Prahy v nadmořské výšce 387 metrů. Přirozenou osu města tvoří dopravně velmi rušná Masarykova ulice s četnými obchody a provozovnami služeb. Město Rudná je tvořeno dvěma katastrálními územími obcí Dušníky a Hořelice o celkové výměře 820 hektarů, jihozápadní částí města protéká Radotínský potok. Městský úřad vykonává agendy stavebního úřadu pro obce Červený Újezd, Dobříč, Drahelčice, Chrástany, Chýnvice, Jinočany, Nučice, Ořech, Ptice, Rudnou, Tachlovice, Úhonice a Zbuzany. Matrika je zde pro Rudnou a Drahelčice. Zdejší Technické služby spravují kanalizační a vo-

dovodní síť, vodojem, čističku odpadních vod, komunikace, starají se o zeleň na veřejných prostranstvích a vydávají měsíčník Život v Rudné. Město je napojené na dálnici D5 a je také zahrnuto do systému pražské integrované dopravy, každých patnáct až dvacet minut jezdí odtud autobusy na konečnou stanici metra Zličín. Železniční spoj je veden na Smíchovské nádraží. Dobré dopravní spojení je nezbytné, více než dvě třetiny ekonomicky činných obyvatel denně dojíždějí do zaměstnání v Praze. Město samo nabízí četné pracovní příležitosti ve své komerční zóně. Je členem dobrovolného svazku obcí Region Jihozápad, založeného v roce 2000.

Skvělá práce kronikářů

Obě obce, a později i spojený městys, měly na kronikáře skutečně štěstí. Místní kroniky jsou psány opravdu šťavnatým jazykem, nyní jsou v digitalizované podobě přístupné na webových stránkách města. Vyčteme z nich na pozadí zdejších událostí atmosféru první republiky, od sebevědomého podnikatelského desetiletí po jejím vzniku až po temnici se sklonek let třicátých.

Tak například v roce 1922 v Dušních vykolejil vlak s výletníky z Prahy, v červenci 1926 se zde na pět dní utábořila skupina arabských kočovníků, která pak odtáhla k Praze. „Celé dny se jen povalují nebo toulají po vsi,“ posteskl si kronikář, „jsouce terčem pozornosti četných diváků zejména večer, kdy chystají večeri.“ Sugestivně je popisována zima v roce 1929. V roce 1931 řádili na obecním úřadu v Dušních kasaři, kteří provrtali ohnivzdornou pokladnu. V domě, kde již v roce 1890 umlátí jistý muž svoji ženu dřevěnou konví, zavraždil v roce 1938 pekař Antonín Petržílek svoji hodnou babičku. „Zabil jsem babičku, otravovala mě,“ prohlásil před soudem. Soudnickové příběhy i zmínky o slavnostech vystřídají tísnivé zprávy o období protektorátu. Jedním dechem se čtou záznamy kroniky o závěrečných dnech druhé světové války, o aktivním místním odboji, pohybech všech zúčastněných vojsk. Blízkost Prahy nemohla neovlivnit intenzitu událostí, část zdejších odbojářů účinně podpořila i boje Pražského povstání. Z kroniky plynou už v dobovém podtextu

Byl to první boj – křest vojínů, v němž bojovali: Bureš s kulometem, Reisler s puškou, Panenka mladší kulomet, Maxmilián s puškou, Fliček, Vojtu, Lorenc, Plodr mladší s kulometem, Kocman, Vinš, Šubrt, Stodola, Kšána, Živec. Tito lidé zachránili Dušníky a jejich obyvatelstvo od záhuby, která je čekala, kdybychom prohráli (1945, květen).

Vybráno z kroniky obce Dušníky 1923–1956

obavy o osud Vlasovovy armády. Čteme o Němcích, kteří v posledním den války postupovali do amerického zajetí, zatímco Vlasovci byli vydáni napospas nepříznivé budoucnosti. Kroniky obsahují množství podrobných údajů o velmi bohaté činnosti spolků. Výrazně se do života sídla zapisují dobrovolní hasiči (od 1889 v Dušních, 1891 v Hořelici), Baráčníci (1930 v Dušních), Sokol (1892 v Dušních), Junák, spolek ochotníků, orchestry. Činnosti sídla vždy ovlivňovala škola, budova nové základní školy v Rudné (1967) prochází plynule velkorysými přestavbami.

Na dosah metropole

„Když jsme připravovali program rozvoje města na dalších deset let,“ říká staros-

ta Rudné Lubomír Kocman, „uvědomili jsme si opět, jak téměř vše jsou spojitě nádoby, obsahující silné a slabé stránky života města. Přirovnávám Rudnou k princezně Koloběžce z Werichovy pohádky, která oblečená neoblečená přijela i nepřijela. Blízkost Prahy nabízí široké spektrum rychle dostupných služeb, ovšem řada těch, které bychom chtěli mít v Rudné, se tady neužívá. V pražském směru denně projíždí přes dvě stě autobusů, čímž se ovšem zahušťuje provoz na zdejší hlavní ulici, o pomalu se posouvajících kolonách vozidel na cestě do hlavního města v ranní či odpolední špičce ani nemluvě. To je daň za onu blízkost metropoli. Vizi zastupitelů je utvářet Rudnou jako město venkovského typu. Nejsme typické město vyvíjející se

Kruhový objezd v centru města

Účastníci Rudenské míle

Základní škola v Rudné

Nové školní hřiště

FOTO: ARCHIV MĚSTA RUDNÁ 2., RADOSLAV BERNAT 5x

po staletí s obvyklými atributy, nejsme ani vesnice, velmi jsou zde zastoupeny služby příznačné pro město. Městskému typu zástavby charakteristickému pro moderní periferii velkoměsta se svou podobou blíží naše rozvojové čtvrti. Primární roli v dalším vývoji sídla by měly mít služby a také výstavba, která pamatuje na veřejnou zeleň a místa společného setkávání. Po zpracování připomínek občanů jsme dokončili přípravu návrhu nového územního plánu. Rudná dospěla k hranici svých možností jako sídelního celku. Ještě před patnácti lety mělo město 2 500 obyvatel, nyní je jich dvojnásobek a více už území nedokáže bez negativních dopadů přijmout. Propočítali jsme, že zbývající plochy určené k rozvoji by měly pojmout kolem tisíce lidí. Tedy v horizontu deseti až patnácti let se počet obyvatel může zvýšit na konečných šest tisíc. Koneckonců i náš volební slogan zní: Chceme žít, nikoli přežívat. Nepřekročitelnou společnou vizí je udržet Rudnou jako ostrov v zahradách.“

Řeč se stočí na to, jestli se sídlo před branami metropole nestane satelitním městem přizpůsobeným zdejšími podmínkám. Starosta charakterizuje

Nejmladší zastupitel aneb Za vším je třeba hledat konkrétní lidi

Co je největší benefit obce? Podle starosty funkční zastupitelstvo. Plánují úpravy vodních ploch, rádi by vytvořili městský park, zvažují vybudování sběrného dvora pro region kolem Rudné, mnohé koordinují s okolními obcemi. To je možné také proto, že roste odborná úroveň samospráv a jejich úřadů. Kdyby do Rudné spadl balík peněz z nebe, věděli by si s nimi rady. Mohli by dát do pořádku také kanalizaci, jen ta by si vyžádala 350 milionů. Již zmíněná bohatá spolková činnost plynule pokračuje. Pokud rozšíří školu, nejprve o novou šatnu, jídelnu a tělocvičnu, stane se jednou z nejmodernějších ve Středočeském kraji. Před školou při hlavní silnici by mělo vzniknout náměstíčko pro drobné aktivity a setkávání občanů, kde by byl o adventu také vánoční strom. Město má na délku tři a půl kilometru, a tak jsou pro ně typické i dílčí aktivity, na-

příklad Rudenská míle. Má za sebou třetí ročník, v den jejího konání se na pět hodin zavírá hlavní silnice. Děti kreslí na asfaltu, další běží nebo jedou na inline bruslích. Je to příležitost pro co nejvíce obyvatel sejít se na jednom místě. Rudenská míle se dotýká i historie poštovní tradice, vedla tudy kdysi cesta přes Plzeň do Bavorska.

Tomáš Panenka je inženýr. Také zdejší nejmladší zastupitel a muž, který má stále aktivní vztah k základní škole. Již dvanáctým rokem jezdí s dětmi na lyžařský kurz jako instruktor.

„Když jsem byl v roce 1998 v šesté třídě na základní škole,“ vzpomíná Tomáš, „tak se hrál olympijský turnaj v Naganu, kde naši hokejisté získali zlatou medaili. Každý kluk chtěl být hokejista, ne každý měl ty možnosti. Tak se v Rudné objevil florbal, disciplína ještě ne tolik známá. V dnešní době

rudenské družstvo vyhrává turnaje. Moji někdejší spoluhráči jsou nyní trenéry. Škola má i atletický klub – jeho členové se dostali například do Sparty Praha, má také nové multifunkční hřiště. V září se pořádají cyklistické týdenní tábory jako dozvuk léta. Naše základní škola je vlastně srdce města. Pořádá i svůj ples, kterým sezona ve městě vrcholí. Každé dva roky je školní akademie, absolventi se ke škole hrdě hlásí.“

Funkce zastupitele učinila z Tomáše Panenky také úředníka pro společenské akty. Hned v prvním roce oddal nejvíce občanů a občanek, tedy patnáct dvojic, a přivítal padesát nových občánků. S tlumočnickem oddával česko-vietnamskou dvojici, také svoji třídní ze střední školy, která si brala Tomášova spolužáka. Svatební proslovy se snaží vytvářet na míru. „Moje první svatba měla šedesát hos-

například některé z nových obyvatel v sídlech kolem Prahy jako absolventy vysokých škol, kteří si našli v hlavním městě zaměstnání a místo drahých malometrážních bytů se rozhodli pro vlastní rodinný dům se zahradou. Někteří si ovšem neuvědomili, že komfort mimo centrum či periferii metropole je přece jen poněkud jiný. Když se detailněji podíváme na prstenec obcí kolem Prahy, zjistíme, že řada z nich je stále v zuboženém stavu a bez nezbytné infrastruktury. O něco dál pak jsou naopak vyhledávaná malá sídla, která už ovšem patří do spádového území výraznějších měst Středočeského kraje. Taková města působí jako stabilní dlouhodobá centra. Svoji roli hraje i to, že Středočeský kraj přirozené centrum nemá. Prstenci kolem Prahy, tvořenému někdejšími okresy Praha-západ a Praha-východ, viditelně spádová centra scházejí. Je to dáno i geograficky, zejména rozdělením pohořím Brdy a Vltavou.

„Pro nás jsou obcí třetího typu Černošice,“ říká starosta. „Když budete bydlet na Berounsku, pojedete si vyřizovat doklady do Berouna. Když bydlíte v Rudné, jedete s jednou věcí do Prahy

do Podskalské, s jinou do Černošic, do Kobylis na katastr, na Letnou na úřad práce. Přitom do Berouna by to bylo logičtější. Samozřejmě, chceme si udržet typický charakter obou našich historických obcí. Nechceme se stát součástí Prahy, musíme se však stále vypořádávat s tím, co její blízkost přináší. Když si ve větší vzdálenosti od Prahy představíme typickou obec nebo městys o třech tisících obyvatel, která má do obce třetího typu řekněme patnáct kilometrů, tak ta si dokáže udržet svoji tvářnost i společenský život. Mohou třeba digitalizovat kino, udržet v chodu větší knihovnu. To u nás nemá smysl. Dojedete do Prahy na Zličín a máte k dispozici dvacet kinosálů v multikině.“

Pod tlakem developerů?

Zajímám se, s jakými představami obyvatel na jedné a developerů na druhé straně se musí zastupitelstvo nejčastěji potýkat. Starosta zmiňuje, že obyvatelé potřebují pro děti školky a školy, základní služby. Město však nevlastní žádné pozemky a nemovitosti; i kdyby chtěli postavit cokoli nadstandardního, museli by kupovat pozemky za komerční ceny. Mají jen úřad, školy

a asi dvě zahrádky. Developeri obce tlačí k tomu, aby jim dovolily pozemky maximálně zastavět. Podobný tlak se dotkl i Rudné. Šlo o území s infrastrukturou připravenou pro 150 obyvatel, developer žádal zvýšení kapacity území na 400 obyvatel. Město odmítlo, také pod vlivem příkladů z některých obcí, které neprozíravě tlaku developerů podlehly a dnes se jejich infrastruktura začíná hroutit. Developeri neslyší na to, že lidé k životu potřebují také veřejné prostory, například náměstí, parky či hřiště. Řeknou, že je to pro ně ekonomicky nezajímavé. „Na to jim odpovídáme, že takový projekt zase nezajímá nás,“ dodává Lubomír Kocman. „Jak jsem již zmínil, chceme udržet Rudnou jako ostrov v zahradách.“ Potřebují kapacitní autobusy, vlaky a komunikace, nechtějí však mít z města předimenzovanou betonovou noclehárnu v týlu metropole. Tlaku developerů se obce mohou bránit důkladně připravenými územními plány, jejichž součástí je promyšlená územní regulace. Problémy mnoha obcí se táhnou od devadesátých let, kdy si pořizovaly územní plány a zmíněná rizika nedocenily.

tů, úplně nabitá obřadní síň. Nevěsta byla spolužačka z deváté třídy, vyhlášená svými vtipnými bonmoty. Paní matrikářka ji musela dopředu trochu zkrotit, aby nevěsta nezlehčovala slavnostnost obřadu. Nebylo to jednoduché. Navíc mě všichni znali, takže jsem byl při té premiéře trochu nervózní. Teď jsem patrně nejoblíbenějším oddávajícím,“ směje se Tomáš.

Co nového by uvítal ve městě, zejména z pohledu příslušníka proslulé generace Y? Protože je často za volantem, oceňuje dokončený kvalitní povrch hlavní ulice, kruhový objezd i ochranu železničních přejezdů novou zabezpečovací technikou. „Budeme si přát,“ dodává Tomáš Panenka, „aby v Rudné vznikl dobrý společenský podnik, v kterém bychom se mohli scházet například v pátek večer a nemuseli opouštět svoje krásné město za setkáními do metropole.“ ■

